

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AZERBAYCAN
CUMHURİYETİ ARASINDA AZERBAYCAN DOĞAL
GAZININ TÜRKİYE CUMHURİYETİNE SEVKİYATINA
İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 5.1.2002 Sayı: 24631)

Kanun No
4732

Kabul Tarihi
29.12.2001

MADDE 1. - 12 Mart 2001 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Azerbaycan Doğal Gazının Türkiye Cumhuriyeti’ne Sevkıyatına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA
Ahmet Necdet Sezer

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
ADINA
Heydar Aliyev

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
AZERBAYCAN DOĞAL GAZININ TÜRKİYE CUMHURİYETİ’NE
SEVKİYATINA İLİŞKİN ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra tek olarak “Taraf” veya beraber olarak “Taraflar” olarak adlandırılacaklardır);

Taraf oldukları, bu Anlaşmanın konusu ile bağlantılı çeşitli uluslararası ticaret ve yatırım anlaşmalarında yer alan esaslar doğrultusunda;

Azerbaycan Cumhuriyeti enerji sektöründe geliştirilecek projelerin, bölge ülkelerinin ekonomik refahının artmasına da katkıda bulunacağını ve iki ülke arasındaki ticarî ve ekonomik alandaki ilişkilerin güçlendirilmesini sağlayacağını gözönüne alarak;

Azerbaycan Cumhuriyeti’nin ve bölgedeki diğer ülkelerin petrol ve doğal gaz kaynaklarının aranması, geliştirilmesi ve üretimi ve bu kaynakların Doğu-Batı koridoru üzerinden taşınması doğrultusundaki desteklerini ifade ederek;

Azerbaycan Cumhuriyeti’nin iç tüketime, Gürcistan’a ve Türkiye Cumhuriyeti’ne ihracına yönelik olarak doğal gaz kaynaklarını geliştirmek istediğini beyan ederek;

Türkiye Cumhuriyeti'nin, hızla artan doğal gaz talebini zamanında ve her iki Taraf için uygun şartlar altında karşılayabilmek için, doğal gaz arz kaynaklarını çeşitlendirme isteğinde olduğunu dikkate alarak;

Azerbaycan Cumhuriyeti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne doğal gaz taşınması için bir Doğal Gaz İletim Sistemi oluşturulması çalışmalarının Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Projesi ile birlikte eş zamanlı olarak sürdürülmesinin teknik ve ekonomik yararlarını tasdik ederek, bahse konu her iki projenin gerçekleştirilmesi yönünde kendi yetkileri dahilinde çaba göstermeye ve gerekli tüm çalışmaları yapmaya kararlı olarak; aşağıdaki konularda mutabakata varmışlardır.

MADDE 1

Azerbaycan Cumhuriyeti yılda 6,6 milyar metreküpe kadar Azerbaycan doğal gazını Türkiye Cumhuriyeti'ne teslim etmekle, Türkiye Cumhuriyeti ise anılan gazı satın almakla yükümlüdür. Doğal gaza ait mülkiyet ve zilyedlik hakları, Türkiye-Gürcistan sınırında Türkiye Cumhuriyeti'ne geçer.

Türkiye Cumhuriyetine yıllar itibariyle verilecek Azerbaycan doğal gaz miktarı, teslimatın teknik, ticarî ve idarî koşulları, Teslimat Noktası ile diğer ilgili şart ve koşullar, uygun haklara sahip olan ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümetinin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine yazılı olarak satma hakkına sahip (Satıcı) olduğunu bildireceği ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümetine yazılı olarak satın alma hakkına sahip (Alıcı) olduğunu bildireceği alım kuruluşu ve satım kuruluşu arasında bu Anlaşma ile aynı tarihte sonuçlandırılan Doğal Gaz Alım-Satım Sözleşmesinde belirlenecektir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Alıcının bu Alım-Satım Sözleşmesi tahtındaki çalışmalarını garanti eder ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti de, Satıcının bu Alım-Satım Sözleşmesi tahtındaki çalışmalarını garanti eder.

MADDE 2

18 Kasım 1999 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkmenistan arasında imzalanan Hazar Geçişli Boru Hattının Uygulama İlkeleri Hakkındaki Hükümetlerarası Deklarasyon uyarınca, Türkmenistan Hükümetinin ve Hazar Geçişli Doğal Gaz Boru Hattı Projesi sponsor şirketlerinin, Hazar Geçişli Doğal Gaz Boru Hattı projesini gerçekleştirmeye karar vermeleri durumunda, Taraflar, Hazar Geçişli Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak amacıyla, kendi yetkilileri çerçevesinde çaba gösterecekler ve gerekli tüm çalışmaları yapacaklardır.

MADDE 3

Azerbaycan Tarafının yetkilendirdiği Satıcı, Azerbaycan Cumhuriyeti'nden Türkiye-Gürcistan sınırına kadarki boru hattının finansmanı, inşası ve işletimi konusunda sorumluluğu üstlenmektedir; Türk Tarafının yetkilendirdiği Alıcı ise, hattın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalan kısmının finansmanı, inşası ve işletimi konusunda sorumluluğu üstlenmektedir.

4732

29.12.2001

Taraflar, geçerli olan mevzuat, uluslararası andlaşmalar ve işbu Anlaşma çerçevesinde boru hattının inşası ve işletimi için gerekli yasal ve idarî düzenlemeleri yaparak birbirlerine yardımcı olacak ve işbirliği yapacaklardır.

MADDE 4

Azerbaycan Cumhuriyeti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne bu Anlaşma kapsamında teslim edilecek doğal gaz miktarının Türkiye Cumhuriyeti'nin ihtiyacını aşması durumunda söz konusu artan miktar üçüncü ülkelere Türkiye Cumhuriyeti tarafından ihraç edilebilir.

Bu Anlaşmada belirlenecek miktarı aşan doğal gaz, Alıcı ve Satıcının mutabakatı ile, Satıcı tarafından, Satıcının adına Alıcı tarafından veya ortak olarak üçüncü ülkelere ihraç edilebilir.

MADDE 5

İşbu Anlaşma hükümlerinin yorumlanması ve uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıklar, öncelikle Taraflarca diplomatik kanallardan çözümlenmeye çalışılacaktır. Diplomatik çabaların durumuna bakılmaksızın Taraflardan biri, kendi takdirine binaen bir uyuşmazlığın çözümlenmemiş olduğuna kanaat getirirse, bu Taraf, diğer Tarafa göndereceği yazılı bir bildirimle konuyu nihai ve bağlayıcı çözümü için özel tahkime götürebilecektir. Bu özel hakem heyeti; Enerji Şartı Anlaşması'nın, uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümler içeren 27(3) Maddesi hükümlerinin, bu Anlaşmaya uyarlanması ile kurulacak ve çalışacaktır.

MADDE 6

İşbu Anlaşma, Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli ulusal prosedürün tamamlandığını birbirlerine diplomatik kanallardan bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecek ve işbu Anlaşma çerçevesinde Taraflarca yetkilendirilecek kuruluşlar arasında imzalanacak Doğal Gaz Alım Satım Sözleşmesinin yürürlükten çıktığı tarihe kadar yürürlükte kalacaktır.

MADDE 7

Bu Anlaşma, konusu ile bağlantılı olarak Taraflar arasında önceden akdedilen, tüm protokol, mutabakat muhtırası, bildiri, anlaşma veya andlaşmaların işbu Anlaşma ile çelişen hükümlerinin yerlerini alır ve onları geçersiz kılar.

12 Mart 2001 tarihinde Ankara, Türkiye'de İngilizce olarak iki (2) asıl nüsha halinde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

M. Cumhur Ersümer

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

A. Şarifov

Başbakan Yardımcısı

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
69	129	19
77	29	6
81	44	232:236, 332:355

I- Gerekçeli 780 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 44 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/902